

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVI підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

22 лютого 2024

Київ 2024

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. 406 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 11 від 22.04.2024)

Редакційна колегія:

Голова Трофименко М.В., ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;

Члени редколегії Балабаниць А.В., доктор економічних наук, професор;
Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Булатова О.В., доктор економічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Іванець Т. М., голова Ради молодих вчених МДУ, кандидат політичних наук;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор;
Толпежніков Р.О., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 22 лютого 2024 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

задавання додаткових запитань та завдань, з таких же само причин, як і у усних іспитах [1; 2].

Зазначимо, що в нашій практиці використовуються елементи як письмового, так і усного іспитів комплексно, адже, на нашу думку, такий підхід найбільше розкриває потенціал здобувача та рівень його поточних знань. Також, необхідно зазначити, що для здобувачів молодших курсів актуально використовувати форму контролю з більшою письмовою частиною, ніж усною, тому що для них важливіше вивчити мову та вміти граматично в ній орієнтуватись, тоді як старші курси, які вже мають бути на високому рівні засвоєння іноземної мови, повинні вміти правильно розмовляти, чітко формувати свої думки та розуміти не тільки письмові тексти, але й співрозмовника.

Отже, як зазначалось вище, підсумковий семестровий контроль – це важлива складова навчального процесу. Така форма контролю допомагає викладачам оцінити рівень знань здобувачів освіти та подивитись, наскільки вправно вони можуть користуватись набутими навичками.

Література

1. Поклад Т.М. Робоча програма навчальної дисципліни «Практика перекладу з італійської мови» для здобувачів вищої освіти ОП «Філологія. Переклад (італійська)». Київ, 2023. 17 с.

2. Поклад Т.М. Робоча програма навчальної дисципліни «Практичний курс італійської мови» для здобувачів вищої освіти ОП «Переклад (італійська, англійська мови)». Київ, 2023. 26 с.

3. Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у Маріупольському державному університеті. URL: https://mu.edu.ua/storage/MSU/Ucheb/normativnye/2021/polozhennja_pro_organizaciju_kontrolju_ta_ocinjuva.pdf (дата звернення: 28.12.2023)

Tetiana Rozumna,
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of
English Philology Department
Mariupol State University

TEACHING ENGLISH IN EMERGENCIES

With a full-scale invasion of 2022 we live and study in the state of emergency. No matter

what, students have right to get education, being involved in the process of studying helps them to survive, to be “normal”. There are several things we must be aware of.

Students and teachers need routines, structure and predictability. Routine benefits for students are: developing a more predictable environment, reducing stress; promoting independent learning; providing practice through repetition, leading to mastery. Routine benefits for teachers are: requiring less direction; contributing to smoother transitions at the start of class; saving time both in and out of the classroom. It should be mentioned that teachers must keep the process of learning simple, explain their expectations, reinforce student’s efforts. They should give choices to students as choices allow to choose an option for learning from a short list of teacher-provided options.

University also provides relationships, socialization and a sense of belonging. Teachers must remember that active listening is really important because very often they are the first to help in an emergency. Active listening, a term borrowed from counseling, is a way of responding to spoken English in an interactive dialogue situation. The roles of interlocutors are very clearly delineated. The speaker initiates and extends, while the active listener-partner focuses on what is being said and responds through echoing/reformulating. The essence of the response is that it is non-evaluative: the key element is to avoid putting the speaker on the defensive or requiring him to defend or justify his position. By adopting active listening as a response strategy, the partner encourages confidence and self-assurance in the speaker and hence facilitates his flow of language. In the book “Leader Effectiveness Training”, Thomas Gordon, who coined the term “active listening”, states “Active listening is certainly not complex. Listeners need only restate, in their own language, their impression of the expression of the sender. ... Still, learning to do Active Listening well is a rather difficult task” [1, p.12].

Active listening is an effective strategy in language learning, it is an art, but it is an art that can be learned. Active listening involves giving your full attention to the act of listening to ensure that you understand the speaker's intent as well as the feelings behind the speaker's words.

There are many approaches in teaching at the state of emergency and one of them is language experience approach that integrates reading, writing, speaking and listening through the creation of a written text based on a first-hand experience. The steps of the approach are the follows:

1. Choose the group experience (maybe the class will go outside and observe something, maybe they will read the same book or listen to the same song).
2. Organize the activity and have the group experience (during the experience, the teacher might want to name it as it is happening, using some key vocabulary words).
3. Discuss the experience (the teacher leads the students in creating a story about the

experience. You can incorporate whichever English focus you are working on at the time, such as transition words, adjectives or specific vocabulary).

4. Read the text (the teacher and/or students can read the text out loud to the class. Then they can revise it as needed).

The implementation of teaching at the state of emergency needs huge attention to achieve the learning objective, as teachers do not only teach but also are psychologists and support for students. They are often the first responders to students' pressing needs, and stand on the frontlines in post-disaster trauma for students. The 4 R's dealing with trauma are: Realize, Recognize, Respond and Resist and if teachers are able to do this effectively, students will hopefully emerge more resilient and ready to build a society that reflects their own well-being.

Literature

1. *Gordon Thomas. Leader Effectiveness Training / Thomas Gordon. – New York: Wyden books, 1997. – 57 p.*

Сичугова Яна,
асистент кафедри прикладної філології
Маріупольський державний університет

ЧУЖЕ СЛОВО ТА СУМІЖНІ З НИМ ЯВИЩА

У літературознавстві та лінгвістиці особливу актуальність набув інтерес до «чужого» слова, зокрема, до такого його різновиду, як цитата. Увага багатьох філологів (і літературознавців, і лінгвістів) та вчених інших гуманітарних наук спрямована у бік вивчення діалогічних відносин між (або всередині) текстами. Цитацію у найзагальнішому вигляді можна визначити як один із способів уявлення чужої мови. Цитата у широкому значенні є будь-який елемент чужого тексту, включений у авторський текст. Цитація виконує інтертекстову функцію, тобто функцію об'єднання «старого» та «нового» тексту, підключає авторський текст до чужого.

У тексті газети цитація виступає спеціальним поліфункціональним мовним та композиційним засобом вираження домінуючої текстової функції (інформування та впливу). У сучасних публіцистичних текстах і романах цитати частіше зустрічаються у трансформованому вигляді: трансформація робить стандартну мовну формулу експресивною, сприяє створенню ефекта новизни. Ми виділили наступні способи трансформації цитат: 1)